

Bron: [BOS](#)

Interview met Brad Warner

'Ik heb wat verschillen van mening met [Genpo Roshi](#) omdat ik wat hij op dit moment doet niet zo geweldig vind. Maar toen ik mijn tirade over Big Mind schreef was dat voor de website [Suicide girls](#), waar ik een wekelijkse column had, dus voor mij was dat toen het onderwerp van die week. Iets wat me stoorde in de boeddhistische wereld. Ik zie Big Mind als een soort versimpeling van het boeddhisme, het wordt een richting op geschoven die mij niet zinnig lijkt. Maar nu wordt ik bekend als de man die Big Mind haat en dat wil ik eigenlijk niet.'

'Ik heb geschreven dat Genpo Roshi en zijn team geen aardige mensen zijn. Ik bedoel daarmee dat als Adolf Hitler de deur open houdt voor een oud vrouwtje dat hij dan een aardige man is, op dat moment. En wanneer hij de opdracht geeft om zes miljoen joden te vermoorden is hij geen aardige man. Dus als je iets aanbiedt dat zo veel psychische schade aan kan richten, wat Big Mind doet, dan is dat niet iets aardigs om te doen. Het is iets dat nu veel aandacht krijgt, beroemd wordt en waar veel geld mee verdient wordt.

Het is moeilijk uit te leggen aan mensen die geen zen beoefenen. Een van de dingen die gebeuren als je zen begint te beoefenen is dat je je psychisch opent. Zen beoefening lijkt heel simpel: je zit op een kussen en je staart naar de muur. En mensen zien dat en denken: Oh, dat moet kalm en vredig zijn. Maar het is een methode om je geest helemaal vrij te laten zonder oordeel. En dan komt er heel veel boven.

Soms is dat mooi of opwindend, of inzicht gevend, maar wat mensen zich niet realiseren is dat je alles naar boven laat komen, dus ook de negatieve aspecten van de geest. Je moet als het ware door de donkere nacht van de ziel om bij die inzichten te komen. Als je die beoefening gaat versnellen is het alsof je naar een therapie sessie gaat waar beloofd wordt dat je bevrijd wordt van al je neuroses in een dag en dat is heel gevaarlijk. Daar moeten mensen niet mee rommelen. Als je psychisch heel stabiel bent zou het op zijn best, leuk kunnen zijn. Maar als je een beetje wankel bent kan het je over de rand duwen en ik denk niet dat je dat mensen aan moet doen.'

'Met die harde woorden (*'fuck you'. red.*) wilde ik laten zien dat mijn veroordeling serieus was en dat ik die niet snel zou opgeven. Het effect is wel dat veel mensen bij die laatste woorden zijn blijven hangen en de rest van mijn verhaal niet hebben gelezen, dus misschien had ik het er beter uit kunnen laten.

Wat mij stoort is dat het boeddhistische voorschrift 'je moet andere boeddhisten niet bekritisieren' de mogelijkheid schept voor leraren om iets boeddhisme te noemen, zonder dat anderen daar kritiek op mogen hebben en dat lijkt mij geen gezonde situatie.

Ik heb met veel mensen gesproken die het over Big Mind met me eens waren, maar die daar niet hardop over willen praten omdat het ongepast zou zijn. Maar ik denk dat we een open dialoog nodig hebben. Ik ben sowieso een lul, dat is nou eenmaal de manier waarop ik

me uitdruk en het komt ook voort uit mijn traditie van het schrijven voor punkbladen waar je je op deze manier uitdrukt.'

'De reden dat ik Big Mind niet heb uitgeprobeerd is dat er veel dingen zijn waarvan ik weet dat ze slecht zijn zonder ze te hoeven uit te proberen. Ik hoef niet naar een meeting van de Ku Klux Klan om te weten dat het een slechte organisatie is. Niet dat Big Mind ook zo slecht is maar het grote verschil met de standaard zenbeoefening is dat ten eerste de groepen veel kleiner zijn, er is veel meer individuele aandacht en dingen gaan veel langzamer. Het kost iemand zes maanden tot een jaar om de eerste serieuze problemen tegen te komen, maar als je iemand dwingt om alle serieuze problemen in een dag tegen te komen terwijl je diegene helemaal niet kent, dat is onvoorstelbaar in een gewone zentraining.

Daar is de eerste dag er meestal een van totale verveling. Je moet eerst door de verveling, dan wordt het vaak eng, maar tegen die tijd heb je een relatie opgebouwd met je leraar en voel je je vrij om dingen te bespreken. Dus het moet langzaam gaan en dat maakt het lastig om mensen geïnteresseerd te krijgen. Het duurt zo'n tien jaar om het een beetje te begrijpen. Dat is niet aantrekkelijk, maar het is wel eerlijk.'

Brad Warner adverteert met 'Kom hier zen beoefenen, je verveelt je gegarandeerd' 'Dat is leuk bedoeld maar het werkt niet echt. Mijn boeken verkopen heel goed, maar op een goede zaterdag heb ik zo'n tien mensen in de zendo. Mensen lezen liever een grappig boek over zen dan dat ze komen beoefenen. Maar een deel van de schoonheid van zen schuilt juist in de verveling, want als je een geregeld leven hebt is het grootste gedeelte van je leven saai. We zijn geneigd ons leven te categoriseren in saaie en opwindende gebeurtenissen en vooral die laatsten te onthouden, waardoor 90 % van je leven ongemerkt voorbijgaat. Ik merkte dat bij mij de behoefte onstond om dat gedeelte ook te ervaren en zenbeoefening is daar heel behulpzaam bij.'

Toen Brad Warner met zen in aanraking kwam, in de vroege jaren tachtig, leidde hij alles behalve een saai leven. Hij was bassist in een punkband en ontdekte in zen een continuering van de punkfilosofie.

'Ik raakte in punk geïnteresseerd omdat ik het gevoel had dat de Amerikaanse politiek in een crisis verkeerde, we waren toen heel dicht bij een nucleaire wereldoorlog. Toentertijd hadden we het gevoel dat er op elk moment iemand op de rode knop kon drukken en het afgelopen was met deze wereld, maar dat werd genegeerd. Dus ik vond het belangrijk dat daar over gesproken werd, dat de realiteit tot mensen door zou dringen. Toen ik met zen in aanraking kwam, was dat voor mij de eerste filosofie die niet bang was zichzelf te bevragen.

Ik hoorde de hartsoetra, een beroemde zentekst, waarin een hele lijst met ontkenningen voorkomt. Zelfs de vier edele waarheden uit het boeddhisme worden ontkent. (Er is lijden en een oorzaak van lijden, lijden komt voort uit begeerte, haat en onwetendheid en het lijden kan worden opgeheven door het volgen van het edele achtvoudige pad.) En in de hartsoetra komt een zin voor die zegt: geen lijden, geen opheffen, geen oorzaak, geen pad.

Ik hoorde die twee dingen op dezelfde dag en was verward maar tegelijkertijd bijzonder gefascineerd. Ik kende, tot dan toe, slechts religies die duidelijk vertelden hoe de zaken in elkaar zaten en hier werd een ja en een nee tegelijkertijd geformuleerd. Het kostte me een aantal jaar om dit wezenlijk te begrijpen en daarbij waren de geschriften van de dertiende eeuwse monnik en schrijver Dogen zeer behulpzaam. Hij heeft een zelfde soort tegenstrijdige manier van formuleren. Veel vertalers proberen die tegenstrijdigheden te vermijden, maar die zijn met een reden zo opgeschreven. Hij probeert te zeggen dat er altijd veel manieren zijn om een situatie te bekijken en dat zelfs de 'waarheid' facetten heeft die niet in een hokje te plaatsen zijn. Er is altijd een andere kant.'

'Ik ontmoette mijn leraar in Japan. Met de punkband liep het niet zo goed, we maakten wel platen, maar verkochten niets en ik had gehoord dat je in Japan geld kon verdienen met lesgeven. Daarbij was ik geïnteresseerd in zen, Japanse cultuur, maar meer nog in monsterfilms als *Godzilla*, dus ik vertrok naar Japan.

Het eerste jaar werkte ik in een dorp op het platteland tot ik besloot een brief te schrijven naar een producent van monsterfilms in Tokyo en tot mijn verbazing werd ik aangenomen.

Een zenleraar vinden was nog niet makkelijk want zen is nogal gedegenereerd in Japan. Er zijn zentempels op elke straathoek, maar ze functioneren alleen maar als een soort heilige uitvaartcentra. Japanners zien boeddhisten vooral als mannen die uitvaarten verzorgen en bijna niemand beoefent zen, zelfs de monniken doen het zo min mogelijk, behalve als het gaat om ceremonies op te luisteren.

Maar op een dag zag ik een kleine advertentie in een lokale Engelstalige krant waarin stond: zaterdagmiddag zenklassen. Dus zo ontmoette ik Gudo Nishijima die ik in eerste instantie helemaal niet mocht. Hij leek heel koppig en vasthoudend in zijn denkbeelden. Maar na een tijd zag ik dat hij gewoon heel sterk was in zijn overtuigingen maar dat hij niemand probeerde over te halen om te geloven wat hij geloofde. Ik zag mensen kwaad worden en weglopen bij zijn lezingen, maar hij deed niet eens zijn best ze binnen te houden.

Na een tijd ging ik dat steeds meer waarderen in hem en ik ben jaren bij hem gebleven. Ik heb een soort overtuiging dat je mee moet gaan met dat wat op je pad komt en hij was gewoon de meest toegankelijke zenleraar die ik daar kende en dat werkte goed voor mij.'

Terug in de VS werd Warner gevraagd een column te schrijven voor de softpornowebsite 'Suicide Girls' een verzoek dat hij wel overlegde met zijn Japanse leraar omdat hij inmiddels ook zijn dharma opvolger was geworden.

'Nishijima bleek heel ondersteunend, hij zag het als een goede kans het boeddhisme onder de aandacht te brengen en vond de website niet aanstootgevend. Ondanks of juist dankzij de grote hoeveelheid naakte vrouwen vol met tatouages vond hij de site erg mooi. Ik had er zelf ook over nagedacht; als ik het niet zou doen waren er geen artikelen over boeddhisme op deze softpornosite en het gaf mij een ander perspectief.

Als ik voor een boeddhistisch publiek schrijf ben ik de wilde, gekke punkrocker die controversiele opmerkingen maakt, maar voor deze site moest ik de nuchtere, normale vent zijn tussen alle gekken. Ik schreef voor de nieuwssectie waar commentaren en artikelen met een komische inslag geplaatst werden. Maar ik kreeg veel vragen over hoe het boeddhisme zich verhoudt tot allerlei sexuele thema's. Het publiek van Suicide Girls is niet alleen bezig met naakte vrouwen om bij te masturberen, maar denkt na over sexualiteit en gender. Veel homoseksuelen gaan bijvoorbeeld naar boeddhistische centra maar kunnen daar niet terecht met hun vragen.'

'Het boeddhistische voorschrift om sexualiteit niet te misbruiken is bijzonder vaag. In het vroege boeddhisme werd elke mogelijke sexuele handeling omschreven en werden er regels voor gemaakt. Sommige van deze regels zijn bizar. Mijn favoriete is: 'Het is een groter vergrijp vaginale seks te hebben met een hagedis dan om je penis in de slurf van een olifant te stoppen.' Nadat deze regels een tijd gehandhaafd waren is, met name in de zentraditie, besloten al die regels in een simpel voorschrift te vatten: maak geen misbruik van sexualiteit.'

In zijn laatste boek [Zen wrapped in karma, dipped in chocolate](#) bekennt Warner een one night stand met een vreemde dame tijdens zijn huwelijk. Waarbij hij de grenzen van het voorschrift verkennt.

'Het is waarschijnlijk het beste om sex te hebben binnen een vaste relatie om te voorkomen dat je sexualiteit misbruikt, afgezien van celibatair leven. Voor mij is dit zo'n interessant thema omdat ik eigenlijk gedurende mijn hele sexuele leven, vanaf een jaar of zeventien, al boeddhist was.

Dus ik heb me steeds afgevraagd in hoeverre mijn sexuele relaties overeen stemden met de boeddhistische voorschriften. Het hele boek was bedoeld om het beeld van de zenleraar te demystificeren. Van een zenleraar wordt verwacht dat hij geen vleselijke gedachten heeft, maar dat is natuurlijk onzin. Het enige is dat je niet meer kan zeggen: 'ik wist niet beter'. Want door je zenbeoefening weet je wel degelijk beter.

Je kunt het proces namelijk moment voor moment bekijken en er niet in verdwaald raken. Je bent die mist in je hoofd kwijt. Als je je leraar meer als een gewoon mens gaat zien heb je als student meer verantwoordelijkheid omdat je ziet dat hij of zij met dezelfde problemen kampt.

*Brad Warner werkt inmiddels alweer aan een volgend boek *Sex, sin and zen*.*

'Er zijn een paar goede boeken over hoe boeddhisten in het verleden omgegaan zijn met sexualiteit. Bijvoorbeeld 'Lust for enlightenment' en "The red threat' die diepgaand op de geschiedenis ingaan, maar die stopt zo'n tweehonderd jaar geleden. Niemand heeft nog geschreven hoe, met name Westerse boeddhisten nu met sex om gaan.

Veel van ons beoefenen zen en in die traditie hebben de monniken en priesters

honderdvijftig jaar geleden het celibaat opgeheven, waardoor er veel veranderd is. Wat betekenen die voorschriften vandaag de dag. Moet ik al mijn Playboys verbranden? En nu met de opkomst van Internet is alles nog veel intenser geworden.

Die hele sexualisering van de maatschappij is een vorm van decadentie. Zen is vooral een manier van leven waarin je heel bewust bent van je handelen in het moment. Dus je zal waarschijnlijk niet zo snel je tshirt omhoog trekken om je borsten te laten zien voor je webcam als je ook inziet wat daar de consequenties van kunnen zijn. Niet zozeer omdat de boeddha zou zeggen dat het niet mag.

Boeddhistische beoefening laat je als vanzelf bepaalde dingen die eerst heel prettig leken niet meer doen omdat je ze niet meer prettig vindt. Dus je wilt ze niet meer doen. En als je daar eenmaal bent heb je een heel stabiele positie waar niets je meer van af brengt.'

Vertaling: Marlous Lazal 2010